

06 | **Quaderns** Diumenge, 14 de gener de 2018
 el Periódico Mediterráneo

cinema

Woody Allen, el cinema que destil·la agudesa i gràcia

El Paraninfo de la Universitat Jaume I i l'IVC dediquen el cicle 'En pantalla gran' al genuí cineasta novaiorquès

Es pot mesurar la genialitat? Què és ser un geni? El director Martin McDonagh, autor de *Tres anuncios en las afueras*, flamant guanyadora en l'última entrega dels Globus d'Or, assegurava recentment que «és difícil trobar-se més de quatre pel·lícules genials a l'any». Jo aniria més enllà, dient que és difícil trobar-se més de quatre pel·lícules genials al llarg d'una dècada. Sóc un tant escèptic, ho sé, però el món del cel·luloide porta un temps massa obcecada a oferir-nos artificis visuals vacus que entretenen i poc més. En aquest sentit, què és el que fa que una pel·lícula sigui genial? ¿El temps, el to, els diàlegs, la fotografia...? Sincerament, no ho sé. Qualsevol opinió, com saben, és subjectiva, fruit dels gustos personals de cadascú.

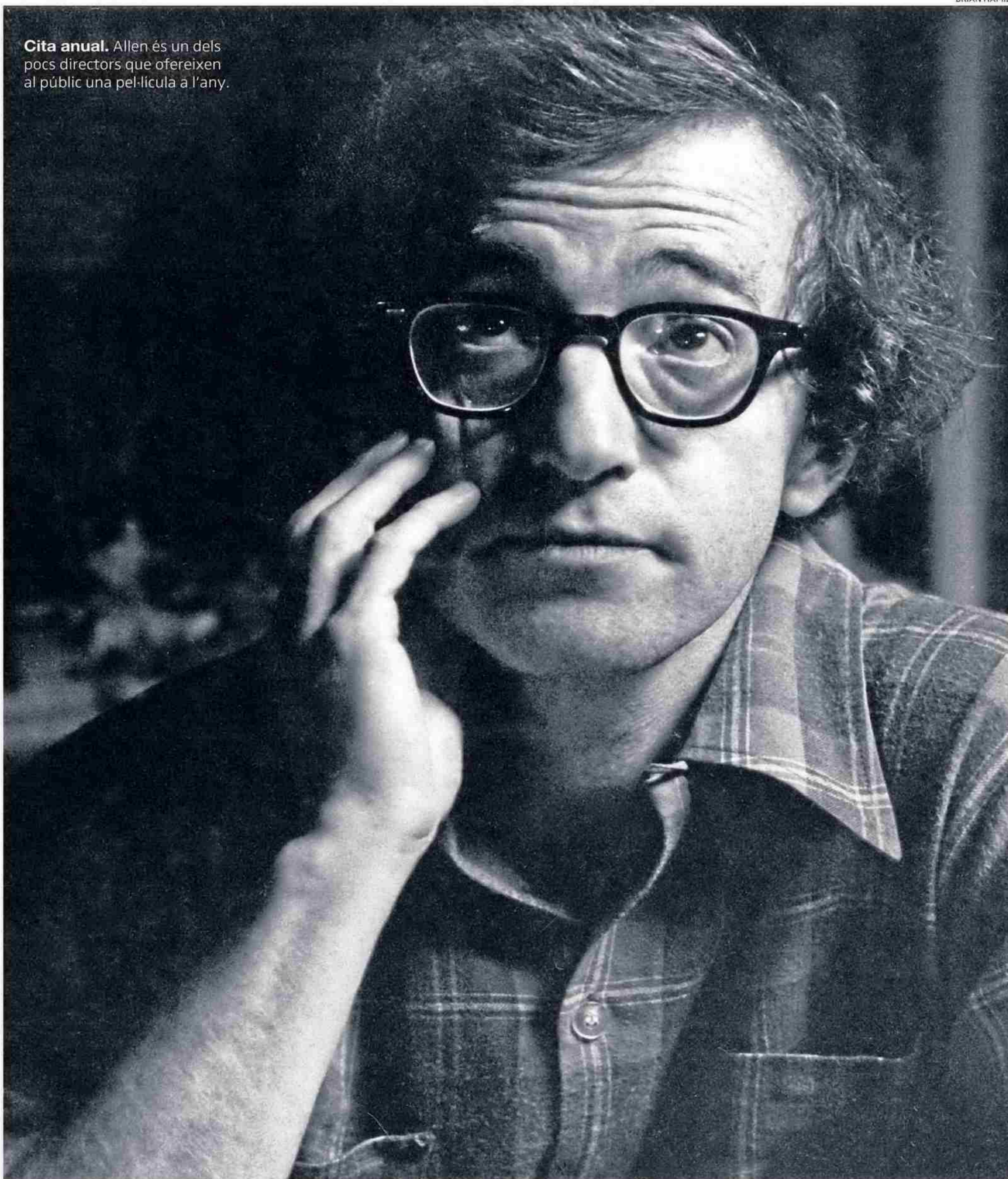
Mantenir cert rigor, intel·lectual i visual, és una cosa que, potser, podria servir-nos per dilucidar què fa d'un film una obra mestra, o a un cineasta definir-lo com geni. Com en la bona literatura, el bon cinema és el que deixa preguntes, el que ens convida a replantejar-nos tot, fins i tot a nosaltres mateixos. Si a això li afegim uns diàlegs intel·ligents i unes imatges que, amb el pas del temps, s'han convertit en símbols, diria que l'«obra mestra» o «genialitat» es concep en aquests termes.

DES DE BROOKLYN...

Tornant a McDonagh i a la meua afirmació sobre que és complicat veure quatre pel·lícules genials en una dècada, hi ha un estrany homenet que, deixant de banda la seua vida personal —que sabem no està exempta de polèmica—, aconsegueix crear de tant en tant una d'aquestes criatures cinematogràfiques enginyoses i perspicaços; absolutament genials. Em refereixo a aquest homenet nascut a Brooklyn, Nova York, d'aparença nerviosa i rígida tímida, introvertit fins a l'extrem i la muntura d'ulleres del qual s'ha convertit en una icona: Woody Allen.

No recordo exactament quan em vaig iniciar en l'obra d'aquesta ment —per mi— lúcida, perfeccionista i obsessivada per aprofundir en temes transcendents com la vida i la mort, l'amor i l'engany. Sí recordo, però, que el seu humor agut va ser el que em va captivar al principi, un humor en aparença absurd però que està carregat de sentit i de referències. No sé quantes vegades hauré vist *La última noche Boris Grushenko* (*Love and death*), que és, ni més ni menys, que un singular homenatge a la literatura russa, a autors com Dostoievski i companyia. Atrevir-se a parodiar alguna cosa així exigeix una ment fora del comú. Almenys, aquesta és la meua opinió.

L'humor d'Allen sempre ha estat una marca d'identitat. A través d'aquests urbanites neuròtics, psicoanalistes i obsessos sexuals —que n'hi ha—, el novaiorquès ha ofert una infinitat

BRIAN HAMIL

Cita anual. Allen és un dels pocs directors que ofereixen al públic una pel·lícula a l'any.

cinema

Diumenge, 14 de gener de 2018
 el Periódico Mediterráneo

Quaderns | 07

MEDITERRÁNEO

Fotogrames. Woody Allen va immortalitzar la ciutat de Nova York a 'Manhattan' -imatge de dalt-, i va reflexionar sobre la realitat i la ficció en 'Recuerdos' o 'La rosa púrpura del Cairo'.

de retrats sobre la crisi existencial que vivim tots i cadascun de nosaltres, no exempts de comicitat. Potser aquesta barreja de comèdia i profunditat filosòfica sigui el que sempre m'hagi atret d'aquest cinema tan seu, ple de diàlegs espurnejants al mateix temps que reflexius.

Woody Allen és capaç d'oferir-nos cada ics temps una peça cinematogràfica única, excel·lent, i això és una cosa que està a l'abast de molt pocs. És per això genial, un geni? Diria que sí, encara que no és un déu, i com no ho és, està ple de falles que s'entreuen en les seues pròpies obres, algunes de les quals tindrem oportunitat de veure en el cicle *En pan-*

talla gran que el Paranimf de la Universitat Jaume I li dedicarà al llarg d'aquest primer trimestre de l'any, gràcies, també, a la col·laboració de l'Institut Valencià de Cultura (IVC).

PROGRAMACIÓ

En total, es projectaran quatre dels títols de l'amplíssima filmografia d'Allen, quatre títols de la que molts consideren la seua millor època, és a dir finals dels 70 i principi de la dècada dels 80 del passat segle XX.

El primer dels films que podrem veure —els dies 20 i 21 de gener— serà aquesta oda, aquest cant d'amor a la ciutat de Nova York que és *Manhattan*, cinta que

Es veuran films com 'Manhattan' 'Recuerdos' o 'La rosa púrpura del Cairo'

va filmar en un blanc i negre enigmàtic, i que al costat d'*Annie Hall* diria que són les seues dos grans «genialitats» d'aquests anys 70. Esmento la dècada perquè Woody Allen ens té acostumat a delectar-nos amb diverses «genialitats» en cadascuna d'elles des que va iniciar la seua trajectòria en el setè art. Així, en els 80 són extraordinàries *Hannah and her sisters* o *Crimes and misdemeanors* —a elles torno molt de tant en tant, i sempre em sorprèn, em fascina el mestratge d'Allen per narrar la vida, amb les seues alegries i les seues misèries—.

Recuerdos (*Stardust Memories*) serà la següent cinta que es projectarà al Paranimf —els dies 3 i

4 de febrer—. També rodada en blanc i negre, és una reminiscència de la pel·lícula *8½* (1963) de Federico Fellini, que parodia Allen amb el seu particular sentit de l'humor i que tracta de la reflexió d'un cineasta sobre la seua pròpia obra i vida —una cosa recurrent en la filmografia del novaioquè—.

Seguirà el blanc i negre present a *Broadway Danny Rose* —els dies 24 i 25 de febrer— i també, en certa manera, a *La rosa púrpura del Cairo*, que tancarà el cicle (31 de març i 1 d'abril) dedicat a un cineasta únic i irrepetible. Un geni, sí, un geni absolut. ≡

Eric Gras